

BISERICA și ȘCOLA.

Foie bisericească, școlastică, literară și economică.

Eșe odată în săptămână: DUMINECA.

Prețul abonamentului:	Prețul inserțiilor:	Correspondențele să se adreseze la Redacțiunea dela
Pentru Austro-Ungaria pe an 5 fl.—cr.	Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte 4 fl. și mai sus 5 fl. v. a.	„BISERICA și ȘCOLA“
„ „ „ „ jum. an 2 „ 50 „		Îar banii de prenumerațiune la
Pentru România și străinătate pe an 7 „ — „		— „Tipografia diecesană în Arad.“ —
„ „ „ „ j. a. 3 „ 50 „		

Cu 1 Iulie a. c. jurnalul „BISERICA și ȘCOLA“ intră în semestrul al II-le alu anului curinte.

Rugăm dar pe on. abonenți a carorū abonamente expiră cu finele lui Iunie, să binevoiescă a-le renoi de timpuriu ca să nu fim siliți a intrerupe trimiterea jurnalului.

Asemenea rugăm și pe abonenți în restanță cu prețul jurnalului pe semestrul trecut, ca să-și achiteze datoria lor, câtă mai curând la Administrațiunea tipografiei diecesane.

Redacțiunea.

A deca aniversară dela mórtea Archiepp. și Metrop. Andrei Șaguna.

La 16/28 a lunei curinte împlinindu-se deca ani dela mórtea fericitului și neuitatului Archiepp și Metropolit Andrei Baron de Șaguna, consistoriul archidiecesan, (de ce numai consistoriul archidiecesan? Red.) sub conducerea înalt. Pr. S. S. Metropolit Miron, a celebrat parastasul solemn, în comuna Reșinari, la mormântul Marelui prelat al bisericei ortodoxe române din cõce de Carpați. Despre acesta festivitate demnă de memoria marelui Metropolit, „Telegraful Român“ aduce următoarele detaieri:

Parastasul în memoria Archieppului și Metropolitului Andrei bar. de Șaguna, a Marelui prelat bisericesc și politic al românilor din Transilvania și Ungaria, s'a celebrat Joi cu o solemnitate. Prin celebrarea acesta românii ortodõcsi au dovedit eă sciū prețul pe bărbații ru mari din tôte punctele de vedere.

Escelenția Sa Prea sântitul Archiepp și Metropolit Miron Romanul, a sosit Mercuri la Reșinari, întâmpinat și condus de un număr de călăreți și primit în comună de autoritățile locale bisericesci și politice.

Ieri diminețã, numeroase trãsuri duceau câtra Reșinari prin Dumbrava Sibiiului pe acei ce doreau să asiste la celebrarea parastasului.

La 8 ore elevii școlõlor din locu, cu steagurile și stegulețele lor au plecat având corpul învõtãtorilor în frunte spre a forma spalielul pânã la biserica cea mare, lângã care este monumentul Marelui arhieru, care de astãdatã era decorat fõrte frumos cu ghirlande frumoase de flori, era împregiurimea cu verdetã de brađi și mestecãni verđi.

Numerõsa preoțime îmbracatã în vestminte sacerdotale și cântãreții din institutul Andreian au condus la 8¹/₂ ore pe Escelenția Sa cântãnd și între sunetul clopotelor dela amẽdouẽ bisericele dela cuartir (casele familiei I. Brote) pânã la biserica cea mare.

La biserica, afarã de spalielul elevilor școlõlor din Reșinari mai așteptãu: membrii consistoriului, cari nu erau în funcțiune la serviul parastasului, deputațiunile din afarã, reprezentanțele corporațiunilor: Asociațiunea transilvanã pentru literatura și cultura poporului român, Reuniunea romãna de cântãri, reuniunea sodalilor romãni din Sibiu cu stegul, elevii institutul Andreian din Sibiu și popor multu, cu tôte cã era di de lucru.

Între acestia și acestea se vedea și din familia reposatului: dl. Constantin Șaguna, capitan în armata romãna, dimpreunã cu stimabila sa soție.

În ordine frumoasă au intrat cu toții în biserica și s'au aședat, fie-care la locul prescriș în programa publicatã în nrul 67 alu „Tel. R.“ iar Presanția Sa cu asistența de preoți și diaconi s'a postat înaintea mesei îmbracate în negru și care se presenta ca un morment, de-a supra carul era crucea și coliva, pãnea și pausul.

Îmbracãndu-se Escel. Sa Preasãntitul ar-

chiepiscopu și metropolitu cu vestmintele de liturghie, după sântirea a patru cetitori, a făcutu închinăciunea obicinuită și s'a începutu sânta liturghie.

Înainte de sevêrsirea întrărei celei mari Escelenția Sa a chirotesitū pe P. Administratorū *Ioanū Bălorū* din *Poiana-Sărata*, unū presviterū evlaviosū și vrednicū, întrū protopresviterū.

După acēsta s'a continuatū liturghia până în sfêrsitū.

Cântările liturghice le-au esecutatū, sub conducerea dlui prof. G. Dima, corulū elevilorū din Seminarilū Andreianū.

După liturghie imediatū s'a începutu părăstasulū. Escelenția Sa cu o asistență și mai numerosă de preoți s'au aședatū înaintea mesei cu colivă, de care masă erau atêrnate, de-a drépta o cunună grandioasă din partea consistoriului archidieceșanū și a corpului profesorilorū seminariului Andreianū de partea stângă, alta din partea Asociațiunei; la bazele mesei de ambe părțile erau rădimate două cununi aduse de nepoții repositului dlū *Constantinū Șaguna și Elisabeta Șaguna n. Calendero*, una dela Bucuresci, închisă într'o cutie în forma unei inimī, în partea deasupra, cu sticlă, cunună de liliacū violetū artificialū, foarte frumoasă, fiind lucrată cu multă artă, alta dela Viena, făcută din metalū și reprezentând laurii nemurirei. Mai departe au fost cununi dela reuniunea de cântări din Sibiiū, dela reuniunea sodalilorū români, elevilorū institutului Andreianū din Sibiiū și altele, pe care nu ni le-amū pututū însemna, dela cine sunt.

În decursulū părăstasului corulū reuniunei române de cântări din Sibiiū a cântatū răspunsurile și două cântări funebrale: „Plângū și mă tânguescū“ și „Ce este viața noastră...“, compoziții nouē de dlū prof. G. Dima, adevărate capete de operă. Arangiamētulū acordurilorū și esecutiunea au rivalisatū în frumșetă și precisiune.

După cântarea a noua, Preacuvioșia Sa P. Archimandritū și Vicariū archieppescū *N. Popea*, de pe catedra bisericei, a rōstitū unū discursū bogatū în momente memorabile din viața marelui defunctū, din carī a pututū pricepe ori și cine importanța fenomenului strălucitū, care s'a arētatū preste unū pătrarū de seculū pe orisontulū vieței noastre bisericești și politice, spre a lăsa urme neșterse și modelū de conduită pentru poporulū românū întregū. Sperămū că vom deveni în pozițiune de a publica discursulū întregū în altū numărū.

După acēsta, în procesiune au eșitū junimea, reprezentantele, corporațiunile și poporulū și toți funcționarii în oficiulū divinū până la mormētū, unde s'au dusū coliva, pânea și pau-

sulū. Aci s'au cântatū troparele de încheere, s'au cetitū rugăciunea deslegărei și s'au cetitū sfêrsitulū. După „În veci pomenirea lui!“ elevii institutului Andreianū au întonatū imnulū de dlū Z. Botū „Româtime multū cercată“, compozițiunea dlui D. Cuntănanū.

Împărțindu-se poporulū anaforă și coliva procesiunea se întorče în aceeași ordine în biserică între sunetele clopotelorū.

Cu acēsta ceremonie bisericească s'a terminatū.

După amēdi la 1 oră în edificiulū școlorū în două sale s'a întrunitū cam la 125 persoane la masă.

După masă, Escelenția Sa Preasântitulū archieppū și metropolitū a fostū petrecutū până la marginea hotarului Reșinarilorū de același baderiū, care l'a întâmpinatū la sosire. Escelenția Sa urmașă apoi și ceilalți participanți neapținători comunei Reșinarilorū.

Timpulū a fostū de minune!

Așa s'a petrecutū acea zi de doliū pentru româtimea gr. or. din Transilvania și Ungaria în modū demnū de unū poporū cu aspirații frumoșe corespundētore unui poporū nisuitor cātră tōte beneficiile civilizațiunei.

Credemū că toți cāti amū luatū parte deosebi însă nepoții marelui repositū dlū Constantinū Șaguna și stimabila sa consōrtă, au lua cu sine mângăierea, unii că ne-amū meritū o sacră datorință, alții, vedēndū câtū mare este stima cātră binefăcētorulū, pe dēnșii au și dreptulū celū prea prețiosū alū unchiu! — ce moștenire prețiosă și neperit le-a lăsatū, dragostea unui poporū recunoscător.

Nu credemū a pute încheia acestū raportū mai bine de cât adăugēndū și din partenețtru repositulū unū adēncū simțitū: „În veci pomenirea lui! și „Fiei țērîna ușoră!“

Sinodulū eparchialū

alū diecesei gr. or. române a Caransebeșului convocată la Caransebeș pe Duminică Tomē 24. Aprilē 1883

După celebrarea s. liturgiū, chemarea duchiș și ținerea parastasului pentru în Domnulu feriș Archiepiscopū și Metropolitū Andreū, apoi la neuitatū mecenate Emanuelū Gozsdū și fecuș Dimitrie Hașeganū și Dimitrie Peța prin Preșșia Sa Părintele Episcopū diecesană Ioanū Popolar deputații adunați întrunindu-se în sala edificiulū munității de avere din locū a fostului regimentū mano-banaticū Nr. 13. esmitū o deputățiune laș punerea deputatului Titū Hașegū în persoanele deș tațilorū: Georgiū Peșteanū, Ioanū Popoviciū, Dr.ștulu Miescu, Ioanū Budințanū, Titū Hașegū și Petruș teanū la Înaltū Prea Sântia Sa pentru a-lū invăș deschiderea sinodului.

Deputațiunea aleasă împlinindu-și misiunea reportază: că Înalțu Prea Sântia Sa părintele Episcopu împărtășind binecuvântarea sa arhierescă a dechiarat cu placere că se va înfățișa îndată și va deschide sinodul.

Sosind Prea Sântia Sa părintele Episcopu între urări de se trăiescă ocupă locul presidialu, provocă pe notariu sinodul Măcsim Popoviciu, Nicolae Popoviciu, Ioan Bartolomeu, Petru Popoviciu, Ioan Marcu și Petru Sciopone a ocupa locul notarialu designându de notariu alu dila pre Nicolae Popoviciu, apoi prin o cuvântare acomodată scopulu sălută pe deputații coadunați cu „Christos a învialu” și „bine a-ți venit” și dechiară sesiunea a II-a a sinodulu eparchialu din periodulu alu V-lea de deschisă.

Se constată că sunt prezenți 40 de deputați, și anume: Filaretu Musta, Georgiu Pesteanu, Ioan Oprea, Dr. Iosif Miescu, Atanasiu Ioanoviciu, Nicolae Sciopone, Petru Sciopone, Ioan Bartolomeu, Antonie Mustetu, Teodoru Cioloca, Stefanu Ioanoviciu, Iosif Popoviciu, Pavelu Iancu, Trifonu Gaita, Aureliu Draganu, Alesandru Popoviciu, Ioan Popoviciu, Martinu Tapu, Filipu Adamu, Petru Popoviciu, Dimitrie Lința, Măcsim Popoviciu, Pavelu Cimponeriu, Elie Teranu, Mihaiu Pocreanu, Ioan Budintanu, Petru Broșteanu, Nicolae Andreeviciu, Iosif Seracinu, Ioan Popoviciu capitanu, Nicolae Popoviciu, Titu Hategu, George Martinescu, Nicolae Grama, Nicolae Mohora, Ioan Betia, Sofronie Didraga, Nicolae Popoviciu Aron Dăscălin și Ferdinand Musta — deci majoritatea absolută recerută pentru aducerea de decisiuni valide pe baza cărei constatări, Înalțu Prea Sântia Sa părintele Episcopu președinte enuncie capacitatea sinodulu de a duce decisiuni valide.

Prea Sântia Sa președinte dispune a se ceti decisiunile alese în anul trecut sub Nr. prot. sin. 10. pentru preconsultarea agendelu sinodale.

Înalțulu presidiu comunică cererea pe cale telegrafică a deputatulu Iuliu Novacu de a i-se da concediu pentru durata acestui sinod din motivulu că e singuru în oficiu. Acesta punendu-se îndată la dispozițiunea dila sinodulu acordă concediulu cerutu. Înalțulu presidiu presintă apoi sinodulu următoarele esșiale intrate până acum:

Reportulu generalu alu consistoriulu diecesan la senatulu bisericescu pro 1882.

Responsulu sinodulu Archidiecesei Transilvaniei, referitoriu la neposibilitatea întrodacerei limbei magiare în institutulu teologic.

Decisele congresulu din 1881 referitoare la arondarea protopresviteratelu.

Conclusulu congresulu din anul 1881 referitoriu la o procedere uniformă la alegerea de protopresviteri, apoi instrucțiunea consistoriulu referitoare la alegerea de protopresviteri. Se transpunu coferenței bisericesci.

Reportulu generalu alu consistoriulu ca senatulu popularu pro 1882.

Reportulu consistoriulu ca senatulu școlar în privința întrodacerei studiulu „Medicina populară” la institutulu teologic și pedagogic.

Representațiunea către dieta țerei în cauza proiectulu de lege pentru școlele medii și pentru cunoscători profesori dela aceste școle. Se transpunu coferenței școlare.

Reportulu generalu alu consistoriulu ca senatulu episcopesc pro 1882.

Ratiociniulu fondurilu diecesei pro 1882.

Proiectulu pentru bugetulu diecesei pre 1884. se transpune comisiunei financiale.

Reportulu delegațiunei sinodale esmise pentru statorirea chiei și modulu împărțirei fondurilu comune.

Responsulu epitropiei fondurilu comune în cauza celor 3000 fl. anticipați diecesei noastre din fondurile comune. Se transpunu comisiunei fondurilu comune.

Actele referitoare la alegerile de deputați sinodali în cerculu Iam și Coșava. Se transpunu comisiunei verificătoare.

Petițiunile: a) preotulu Stefan Serbu din Surdul micu pentru ajutoriu în bani și pentru fondulu intravilan de casă; pentru casa parochială și apoi b) a învățătorulu Drinca din Tievaniul mic pentru votarea unui ajutoriu anual de 100 fl; c) a comunei Ciuhiei în cauza reducerei stolei; d) petițiunea preotulu Pența din Clopodia pentru ajutoriu; și e) petițiunea preotesei veduve Ecaterina Ienchi pentru estradarea estrasulu matricularu despre repositarea bărbatulu ei. Se transpunu comisiunei petiționare. Ne mai fiind alte obiecte de pertractat, Înalțulu presidiu pofind comisiunile de a lucra cu bărbăția, anunță ședința procsimă pe mâne la 10 ore a. m. punend la ordinea dila raportulu comisiunei verificătoare precum și a altoru comisiuni cari vor fi gata cu elaboratele lor, și cu acesta ședința se încheie.

Ședința II. ținută în 25 Aprile 1883. Pre Sântia Sa P. Episcopu deschide ședința la 10 ore a. m. și designă de notari alu dila pe Petru Sciopone, și pentru însemnarea vorbitorilor pre Ioan Marcu, contra pe Nicolae Popoviciu. După acea protocolulu ședinței precedente se cetesce și autentică. Presidiulu presintă apoi următoarele esșibile:

Epistola deputatulu Vincentiu Babeșu referitoare la verificarea sa. Se predă comisiunei verificătoare.

Petițiunea comunei Buziașu pentru lăsarea în folosință a sesiunei a doua spre scopulu zidirei școlei. Se predă comisiunei petiționare.

Petițiunea mai multoru locuitori din Retișoru pentru ordinarea revisiunei socoteloru cultulu. Să predă comisiunei petiționare.

Petițiunea preotulu Alesandru Bugarin din Cebza pentru a-i-se da cealaltă sesiune. Se predă comisiunei petiționare.

Reportulu Consistoriulu referitoriu la investițarea ordinată sub Nr. 55 din anul 1882 în cauza alegerii deputatulu Lazar Roșculețu din Satul-nou. Se predă comisiunei verificătoare.

Petițiunea unoru locuitori din Delinești și Ohașița pentru investițarea actulu alegerii de preotu. Se predă comisiunei bisericesci.

Petițiunea protopresbiterulu din Caransebeșu cu privire la arondarea protopopiatelu, prin care cere se i-se lase comunele Tirnova, Soceni, Ezeriș, Tincova și Zorlențu-micu. Se predă comisiunei bisericesci.

Comisiunea verificătoare reportază în cauza alegerii din cerculu V. alu Coșavei recomandand verificarea deputatulu preotescu alesu în acest ceru Nicolae Popoviciu. Sinodulu dechiară pe deputatulu preotescu Nicolae Popoviciu de verificat.

Comisiunea școlară prin referintele ei Petru Popoviciu dă cetire reportulu generalu alu senatulu.

lui școlar pe 1882 propunând luarea aceluia la cunoscință. Sinodul decide: Reportul general al școlarii pe 1882 luându-se la cunoscință și alăturat la protocolul sub lit. A.

Mai departe asupra reportului pentru introducerea studiului „Igienea poporală” în institutul de teologie și pedagogie comisiunea școlară propune și sinodul decide: Dispozițiunea Consistoriului se aprobă, dându-se îndemnită cerută pentru spesele de remunerățiunea profesorului, neprovădute în bugetul anului curente, iar pentru punerea în buget pe viitoriu, actul se transpune comisiunei financiare.

Tot comisiunea școlară dă cetire reprezentățiunei, ce Escelenția Sa P. Mitropolită a înaintat-o în numele și la propunerea consistorielor, dietei țerii din incidentul proiectului de lege pentru scolele medic și calificățiunea profesorilor acestora și recomandă luarea acelei reprezentățiunii la cunoscință și alăturarea ei la protocol. Să ia la plăcută cunoscință adaugându-se la protocol sub lit. B*].

Deputatul Lazar Roșculețu cere concediu. Se predă comisiunei verificătoare.

Petițiunea comisiunei Gherlisce pentru zidirea școlei. Se predă comisiunei petiționarie.

Comisiunea pentru compunerea regulamentului afacerilor interne ale sinodului amesurată însărcinării primite dela sinodul din 1882 prin reportul ei Ioan Bartolomei presintă proiectul compus și cetindu-se din §. în §. sinodul, Primesce cu unele modificățiuni neînsemnate toți paragrafii dela 1 până la §-lă 56. La acest paragraf cu privire la diurne și viatice se încinge o discuțiune mai lungă în care se fac următoarele propuneri și anume deputatul Ioan Teran: ca „deputaților domiciliați afară de teritoriul diecesei, li competă spese de călătorie numai în acea măsură, în care se eliberază viaticul deputaților din diecesă, cari vin din punctul cel mai îndepărtat, încât deputații cei dintâi locuesc mai departe decât punctul din urmă, iar în casu contrariu viaticul li compete numai din acel punct unde locuesc.” Deputatul Iosif Seracin propune: „Deputaților domiciliați afară de teritoriul diecesei li competă spese de călătorie numai din centrul cercului electoral al lor.” Titu Hațeg cu provocare la motiunea sa din anul trecut propune ca: în viitoriu să nu se dea deputaților sinodali nici diurne nici viatice.” Constantin Tepeneag propune ca: „deputații după rēdicarea diurnelor să abdică de acelea în folosul fondurilor diecesane.” Sinodul cu 20 de voturi contra 18 delăturând propunerile deputaților Titu Hațeg, Ioan Teran și Constantin Tepeneag, și acceptând propunerea deputatului Iosif Seracin votază §-lă 56 în următorul text: „Deputaților sinodali li competă diurne pe timpul sinodului, iar acelora, cari și-au locuințele lor afară din locul unde se ține sinodul, li compete și rebonificarea speselor de călătorie. Deputaților domiciliați afară de teritoriul diecesei li competă spese de călătorie numai din centrul cercului lor electoral. Diurnul este 3 fl. iar spesele de călătorie 7 cr. de kilometru. Pe timpul absentărei dela sinod nu compete diurne, iar spesele de călătorie se compută numai în proporțiunea, cum stau dila de

presintă către întreaga durată a sinodului.” Mai departe §-lă ultim 57 se primesce nestrămutat. Și așa regulamentul afacerilor interne astfel votat să alătură la protocol sub lit. C. Fiind timpul înaintat, Presidiul anunțând cea procsimă pre mâne la 9 ore a. m. închide ședința la 1 oră d. a.

Comisiunea fondurilor comune prin raportorul său Aron Damaschin referitoriul la elaboratul delegațiunilor esmise de sinodele eparchiali de Arad și Caransebeș în privința cheiei și modalității împărțirii fondurilor comune espunendū, că toți membrii prezenți ai comisiunei cu excepțiunea președintelui ei au aflat a propune V. Sinodul, ca proiectul delegațiunilor întrunite al dieceselor de Arad și Caransebeș privitoriu la cheia și modalitatea împărțirii fondurilor comune de Arad în 7—19. Februaru 1883 să se primescă în totalitatea sa fără nici o modificare.

Președintele comisiunei dep. Titu Hațeg contra votului majorității excepționează: că deși prin dieciunea sinodului eparchial de Arad de sub Nr. 105 ex 1874 s'a primit de cheie numărul sufletelor din ambele diecese, și deși în proiectul de sub întrebare această cheie se numește de basa împărțirii — proporțiunea de $\frac{2}{5}$ pentru diecesa Caransebeșului și $\frac{3}{5}$ pentru diecesa Aradului nu ar corespunde stării faptice, pentru-că în sensul rapoartelor Consistorioru prezentate sinodelor eparchiali din anul 1882 numărul sufletor a fost: 1) în diecesa Caransebeșului 348.195 2) în diecesa Aradului 478.570 prin urmare acceptându-se de baza de împărțire numărul sufletelor diecesa Caransebeșului ar fi să se împărțescă din fondurile comune cu 348.195

826.765
de diecesa Aradului cu 478.570

826.765

de aci urmăz că participând diecesa Caransebeșului din fondurile comune după proporțiunea de $\frac{2}{5}$ față de Arad cu $\frac{3}{5}$, diecesa Caransebeșului se scurtă cu o sumă însemnată, carea face, luând suma de împărțire la circa 650.000 fl. o sumă rotundă de 15.000 fl. Acastă scurtare a diecesei noastre nici că se poate da motivă luând în considerare aceea împregiurare că diecesa Aradului a declarat și otărită precis suma sufletelor de proporțiunea împărțirii. Și cu toată că sinodul eparchial din anul 1880 al diecesei noastre sub tre cu dieciunea de sub Nr. 100 a primit cheie de împărțire $\frac{2}{5}$, această otarire nu se poate altmintreles explica, decât că sinodul eparchial a fost din partea Consistoriului rău informat, neputându-se presuma despre sinod că acela se decidă în desfavorul diecesei sale o cheie mai nefavorabilă și dămnosă atunci când fratele, cu care ne împărțim, ne-a acordat o cheie mai favorabilă. Din aceste espuse, președintele comisiunei e de părere, că datorința delegaților nostri era se observe această erore, care a fost consultată și otărită asupra împărțirii fondurilor lor cu delegații diecesei Aradului, cari erau prin concludul sinodal al diecesei lor legați și îndurându-se mați ca să împartă averea cu noi pe baza sufletelor sub Dieci sub astfel de împregiurări sinodul e datorințat ca să coregă această erore, căci dacă această erore nu se va corege, după împărțire este necoregibilă.

Președintele comisiunei mai departe este de părere, că fiind după cele espuse în proiectul numărul erore de calcul, acesta s'ar pot corege la împărțirea sa sau dacă nu s'ar învoi ceialați delegați la această

*] Reprezențațiunea acasta s'a împărțit în limba romana, magiara și germana în mai multe exemplare în diecesă. Textul a se vedea în protcolul sinodului archidiececan din anul 1882 ael. D.

de drume plenipotențiarilor noștri ca efectuându-și împărașă pe baza proiectului să susțină dreptul neprobabil al dieceșei aceste, ce s'a născut din erode calculului precisându-se proporționea de $\frac{3}{5} : \frac{2}{6}$ proporționea esactă a numărului sufletelor.

Președintele comisiunii e mai departe de părere delegațiunea din punctul 7. C. 1. e a se reduce membri, cari sunt din partea acestei dieceșe a imputernici la afacerile din proiect, ce se țin în sfera delegaților și acesta o face din motiv, că 3 delegați corespund pe deplin să împlinescă de împlinit, prin urmare speșele se vor reduce de 3. parte. În desbaterea asupra acestui elaborat al lui Constantin Radulescu face următoarea propunere nouă: Din cauză că proiectul comisiunii de comune basat pe raportul delegațiunii este foarte voluminos și nepotrivit după despărțările și punctuațiunile lui de a se pute pertracta și a se pute da el acum părerea sa la fiecare proiect al delegațiunii, tipărindu-se să se împartă între deputații sinodului spre studiere pe un timp mai îndelungat și decidera meritorială să se ia la ordinea zilei pe alt sinod. După o discuție asupra proiectului delegațiunii punându-se în discuție propunerea deputatului Const. Radulescu apoi separat al membrului Titu Hațeg, ambele proiecte și sinodul în conformitate cu propunerea comisiunii cu toate voturile afară de trei adoptă proiectul delegațiunii cu valoare de conclusă. *)

La cererea mai multor deputați presiulul susține ședința pe un pătrăru de oră pentru designarea celor 9 membri alegând în delegațiunea sinodului în conclusul de mai sus punctul 7. C. 1. și după redeschiderea ședinței Presidiul în ședința candidări propune și Sinodul alege în delegațiune pe membrii de până acum ai delegațiunii și anume pe Filaret Musta, George Mustea, Michail Popoviciu, George Ioanoviciu, Iuliu Mustea, Ioan Bartolomeiu, Sofronie Didraga, Aron Mustea și Ioan Popoviciu ca itană ca membrii și er decă denșii ar fi împedecați de a participa sinodul alege pe: Filip Adam, Petru Broștean și Michail Panaiotă ca membri suplinitori.

Comisiunea bisericească prin referințele ei Ioan Bartolomeiu dă cetire raportului general al Comisiunii dieceșană ca senat bis. alăturat la proiectul sub lit. D. propunându luarea acestuia la cunoștință și primesce cu amândamentul făcut de deputatul Const. Radulescu, ca Consistoriul să se îndrume mai departe măsurile cele mai energice spre încetarea și încetarea concubinatelor.

Comisiunea bisericească prin referințele ei I. Baranoviciu dă cetire responsului primit de la Consistoriul arhidieceșană apoi și a decisului sinodului dieceșei Transilvaniei din 3 Aprilie 1882 Nr. 1210 și din 5 Aprilie 1883 Nr. 3031 sc. ex 1882 ambele proiecte la rescriptul înaltului Ministeriu reg. ung. din 21. Decembre 1882 și instrucțiunea publică dată 21. Decembre 1882 Nr. 31968 în cauza introducerea limbei magiare în școlile teologice și propune că deorece cestiunile sub întrebare cade nemijlocit în competența Consistoriului eparhial să binevoiască a lua aceste responsuri la cunoștință. Se primesce.

(Va urma)

Operatul delegațiunii s'a publicat în „Bis. și Școl. nr. 1000” c. Red.

Visitațiunea canonică

Prea Sântiei Sale Domnului Episcopu dieceșană
Ioan Meșianu.

(Continuare și fine.)

În anul acesta Prea Sântia Sa și-a estins cercetarea prete mai multe comune din protopresbiteratele Ienopolei, Butenilor și Beliului, câte adevă până acuma au ramas necercetate. În ziua întâia de Rusalii demineta la 8—9 ore preoți și mireni, oficerii de honveți, dirigătorii de stat și administrativi, și mulți plugari cu banderiu de feciori sênatoși și robnști au eșit în calea Prea Sântiei Sale la hotarul comunei. Advocatul și deputatul sinodului eparhial dl. Georgiu Feieru ca președintele comitetului parohial ilu întâmpină în termin aleși și călduroși, apoi între sunetele clopotelor și bubuitul trescurilor intră în comună, unde iarăși o cetă armată din comună stătătoare din călărași români ilu primescu cu salve de pușcături iară părintele protopop tractualu naintea bisericeii i-adresază cuvinte de binecuvântare; biserica de și e mare, nu a fost în stare a cuprinde între pereții ei pre toți credincioșii; publicul pentru aceea se înbuldia pe toate ușile. Sub liturgie Prea Sântia Sa a făcut rugăciune pentru sufletul fericitilor archierei răposati aicia, cari până la anul 1695 au avut scaunul lor în Ienopolea, la sfârșit a cuvântat despre eflusul sêrbătorilor bine prăsnuite asupra bunăstărei poporului. Cuvântare aceta ca și toate cuvântările Prea Sântiei sale în sine nu sunt bombastice dojanitoare, ci mai virtosu blânde, părintescoi; nici cu multe figuri oratorice ori tropi maiestriți; totuși asemênările potrivite, scose din viața practică, esclamațiile purcese din inimă, convingu și petrundu, și pe o clipă măcar nu lasă pre ascultătorii în îndoială despre cele afirmate.

Pre omul desceptu ilu asemênă cu sôrele de vâra, pe celu întunecat cu sôrele de iernă, — cu pomul roditoru și neroditoru; posibilitatea concordiei o afirmă prin un câmp, unde diferitele plante se desvôltă neconturbate unele de altele și toate împreună arată un tablou întregu și frumos. — După liturgie Prea Sântia Sa fu condus de preoți și între cântările corului plugarilor din locu — iarăși la casele dlui advocat Feieru, unde dômna casei a întinsu o mesă bogată pentru vro 22 persoane și la carea deși au participat oșpeți mulți și de alte naționalități, totuși s'a observat coloritul român. —

După prânđu Prea Sântia Sa a cercetat școlile apoi concomitat de călărași și de mai multe căruțe a trecut la comuna vecină Boesigiu în protopresbiteratul Butenilor. Boesigianii iarăși l'au așteptat la hotaru cu banderiu de călăreți frumoși și cu mai multe căruțe, și intrându în comună, s'a oprit mai întâi lângă biserica gr. cat. unde preotul cu poporenii sêi ilu aștepta în drum; preotul i-a adresat cuvinte de binevenire în termin călduroși și Prea Sântia Sa ia responsu cu afabilitate îndemnându spre conlucrare la redicarea și luminarea poporului românesc; credincioșii gr. or. în frunte cu trei preoți și cu diaconul — secretariu dl. Ignatiu Papu l'au așteptat în direcțiunea bisericeii ortodoxe, de unde până la biserica a pășit totu pe buchete și cununi de flori, ce le asterneau fetele mici și mari în calea Prea Sântiei Sale; intrându în biserica a ținut vecernia, apoi cuvântare instructivă, la carea a res-

punsu protopopulū tractualū multămindū Prea Sântiei Sale pentru osteneța ce o pune pentru turma sa.
„Pe ușă ai intratū — citeză între altele protopopulū — nu pe aiurea, pe nume chiemī oīle Tale și aceste cunoscū glasulū păstoriulū. Până acuma numai prin scrisori ai vorbitū cu noi, și turma și din aceste a cunoscutū glasulū păstoriulū celū adevăratū, și acum ne bucurămū că ai cercetatū și viaa acēsta sādītă de drēpta Stăpānulū Tău!”

Poporulū cu micū cu mare se adunase, dar în biserică, deși în proporțiune destulū de spațiosă, nu aveaū toți locū. Și aci Prea Sântia Sa a făcutū cele mai bune impresiuni asupra poporului.

La Mănerēū așijderea a intratū în biserică, unde a ținutū o cuvântare cătră poporū. De aci calea duce spre Voivodenī, Aldesci și Bārsa; aceste trei comune l'au primitū la hotarū prin artistii lorū și unū banderilū de călăreți numeroși, frumoși și bine disciplinați, în frunte cu medicinistulū Aureliū Halicū; notariulū cerc. dlū Ios. Stanescū a vorbitū căldurosū în numele trimitetorilorū. În Voivodenī poporulū îl aștepta în frunte cu preotulū, dar fiind sēră și fiind aprōpe de Aldesci unde și comuna și biserică e mai mare a poftitū pre Voivodani a veni la Aldesci ceea ce s'a și întēplatū. În Aldesci poporulū cu micū cu mare era înaintea bisericei cu lumini în māni ceea ce din îndepartare intindea o vedere frumoasă. În biserică s'au făcutū rugățiuni și câteva cântări apoi cuvântare (în ziua acēsta a patra) destulū de lungă totuși fiecāruia se împărea atāt de scurtă!

Era aprōpe la 10 ore când Prea Sântia Sa a ajunsū la Bārsa loculū de odihnă peste nopțe. Și aici poporulū cu lumini și cu lampe așteptaū în grupe la marginea drumulū sosirea Archiepiscopulū lorū. Descălecarea a fost la pâr. Zacharie Halicū, unde după cină Prea Sântia Sa s'a plecatū spre odihnă.

Luni adouă zi de Rusalii Prea Sântia Sa a sevrșitū utrenia în biserică din Bārsa, unde a unsū (miruitū) pre toți credincioșii; era frumosū a vedē cum mamele pe întrecute se sileaū a-și aduce prunciū la ungere; preste totū la Bārsanī și astăzi se observēzā evlavia creștinēscă, virtutea ce caracterisa pre bētrāniū nostri. După utreniā a plecatū Prea Sântia Sa spre B. Sebiș ērāși în protopresbiteratulū Ienopolei; la Crișū ilūaștepta unū banderilū alū Sebișenilorū cu inteligință numărōsă. Pretorele l'a primitū în numele cerculū sēu, directoriulū dominialū dlū Wilhelm Iahn în numele contelū Ern. Waldstein (din Prāga) și notariulū dlū M. Mozes în numele comunei; descălecarea a fost la curtea dominială de unde patru preoți și diaconulū au condusū pre Prea Sântia Sa la biserică cu multū gustū decoratā cu girlande de flori, și aici ērāși pâr. protopopū alū Ienopolei I. Cornea l'a bineventatū în numele clerulū și alū poporului credinciosū. După liturgie ērāși a urmatū cuvântare, cari ambele au ținutū până aprōpe la 1 oră; prāndulū a fost la mēsa ospitală a dlui directorū dominialū, carele și cu acēstā ocaziune demonstrative a datū semne despre simpathia ce o are cătră poporulū în mijloculū căruia traiesce. Dela Sebișū calea Prea Sântiei Sale a fost îndreptatā spre Dezna-Monēsa, mai āntāiū deci a atinsū Prajesci, unde l'au întimpinatū călăreți și artistia la hotarū, și unde notariulū cerc. dlū D. Curta i-a adresatū cuvinte de binevenire, la biserică l'a primitū tinerulū preotū Petru Lazarū, după rogațiunea din biserică Prea Sântia Sa ērāși a ținutū cuvântare cătră poporū. Dela Prajesci, calea duce la Doncenī și aici preotulū Vin-

centiū Biberea din Igneșci a adresatū multēmītā Sântiei Sale ērā Prea Sântia Sa după sevrșitū torva rugățiuni în biserică ērāși a cuvintatū poporū; în comuna Buhani așijderea a intratū Sântia Sa în biserică și a vorbitū cătră mulțea adunatā accentuāndū mai virtosū, că omeșile de lucru se nu ținā sērbători, ci se iēsā la oaci de sērbători se privescū numai acele zile în cālindariū sunt scrise cu litere roșii deci ecacatū a prāznui în zilele când nu este sērbatū. Intrarea la Dezna a fost sēra; orașelulū acsituatū la pōlele munților Isoiū ca și o pōrtitea unei cetāți. Pe virfulū unei coline înalte ruinele unei fortărețe spre aducerea aminte, a fost cândva timpuri grele, când brațele poporului aceste părți au fost cu deosebire întrebuințate inamiculū nāvālioriū. — Orașelulū acesta în intrarea Prea Sântiei Sale era iluminatū cum așijderea și pompoșele porți triumfale provēta lampioni, ce mai virtosū din îndepare întindea veliște feerică. La Hotarū au așteptatū pre tatea Sa intelegința și artistia locală, la biserică preoți îmbrăcați în ornate luminate; descălecarea fost la casa parochială, unde atāt Prea Sântia cāt și personalulū venitū cu densulū a aflatū comoditate; pâr. Meletiu Faurū s'a îngrijitū se fie spre deplina îndestulare a nālfulū ospetina Prea Sântia Sa aci s'a odihnitū preste

Marti după Rusalii a fost în Dezna la 9 ore. Corulū plugarilorū din Buteni a executatările bisericesci și a seceratū laude atāt de Sântia Sa, cāt și dela publiculū coadunatū mai pomenitū, ca prin ținuturile acēste ore se fi intratū archiereulū ortodoxū în biserică, mai virtosū a fost prințeporiū însuși tipul giei oficiate de archiereu, și cu atāt mai edel a fost cuvântarea la capetulū liturgiei carea ronatū cultulū Dșescū. Prāndulū așijderea la pâr. Faurū, și au participatū la elū notabili din locū și din prejurū și dacă e adevăratū „de pe māncări se cunōsce încāt cinstesolū — atunci după acēstū prāndū nu prea bogatū alesū — trebuie se constatāmū, că părintele Faurū avutū ospeti plăcuti la masa sa. Corulū din și sub prāndū a cântatū câteva piese naționale. Prea Sântia Sa le-a disū câteva cuvinte de la de încurajare. Pe 4 ore după amēdi s'a pusulū de plecare spre Ramna situatā pe o vale muntū. În comuna acēsta locuesce o familiā fōrtinsā cu numele Iozsa, acēsta familiā a biruitū în începutū până nu de multū și vāile, dar începutū scāpētātū și astăzi a vëndutū mai tot ce a avutū. Decāderea acēsta ei o atribuescū cutărui b. ce ar fi pusū asupra lorū. *) Și acēști Romāni cu mare au eșitū spre întēmpinarea Archiepiscopului carele intrāndū în biserică mai întēi a înălțatū cūni pentru pace și liniscea omenilorū, pentru starea bisericelorū și a popōrelorū, apoi a datū genunchi deslegarea de sub ori-ce blāstēmū pusū asupra locuitorilorū din comuna acēsta, și a ținutū o cuvântare prin care a arātātū cele mai potrivite pentru a scāpa de sārācie, ca luminarea mintei, munca și nobilitarea inimii

*) Se scie că înainte de acēsta cu 30—40 ani, un — de imbuibatū ce era a impuscatū pre preotulū loculū totā dimiņēta esia la riu spre a se spēla; de atuncia în începutū a da inderetru și de atunci ei n'au preotū în

Dela Ramna numai o comună mai este în comi-
 Aradului în direcțiunea acésta: Monésa, locu
 pentru apa sa ferósă vindecătore de nervi și
 te neputințe. La Monésa ca și în alte locuri
 ulu aștepta pre Prea Sântia Sa la biserică unde
 ad a ținută vecernie și cuvintare și a lăudat
 și contelegera poporului dovedit prin zidirea
 acei acesteia nouă și frumoasă; a lăudat conduce-
 teléptă a preotului Z. Milian și a primariului,
 temit în publicu contelui Waldstein pentru
 ulu ce a dat la acésta și la alte biserici din
 amune ale dominiului seú, apoi eșind, a descále-
 la castelul dominialu, unde pentru Dinsulu, și
 ra suita Sa, erau puse la dispozițiune 5 chilii. —
 a fost la scaldă din Monésa, și reprezentantele
 ului dlui directorii Iahn carele dela termurele
 alu până la acésti punctu, deci tot pe teritoriul
 ulu, Waldstein a concomitată pre Ilustritatea Sa,
 acésti locu a sciută aranja o masă pe cât de
 pe atât de veselă și îndestulită.
 Mercuri dimineața Prea Sântia Sa a cercetată fab-
 de feru dinprejurul comunei iară personalul
 seú din suita Prea Sântiei Sale, a sevirșit un
 sacramentalu în biserică botezind un prancu
 ascută a preotului din locu. — La 11 ore cu
 au plecat napoi spre Sebișu, unde la 1 oră după
 la casa dlui directoru iarăși a fost prancu stră-
 și mai multă familiară decât de altu colorit;
 și Domnul casei păreau a fi fost vorbiți între
 și anima și a întrefine pre óspeți în voioșie ne-
 ruptă. În ziua acésta n'au fost agende oficióse
 de eu sérá, când plecând către Repsigü, la ho-
 ai eșitü Repsigani în calea Prea Sântiei Sale
 primitu prin notariul lorü Gherba. La Rep-
 sigü cină la par. Sim. Cornea; la masă au
 după dóre îmbrăcate în costumü pitorescu
 alu ceea ce multu a contribuită la festivitaea
 deresimire. Tot la casa par. Cornea, a fost și re-
 ceptu de peste nópte.
 Mercuri dimineața a fost în Repsigü utrenie la 7 ore;
 Prea Sântia Sa dela casa preotului până la biserică
 și venindü, a călcătü numai și numai pe
 și cununü de flori, ce iarăși florile cele mai
 din comună le preseraü înaintea Dinsului. —
 după utrenie repsigani cu banderilü lorü de
 de la au petrecutü pre Prea Sântia Sa până la
 pasu la comit. Biharei. La hotarü l'au întâmpinatü
 o valü seú dela Oradea-mare pärin. protosincelü
 lü fca Beleşu cu secretariulü consistorialü N. Zigre,
 biruitü pretorului cercului dlui Szele, administrato-
 rü proepresbiteralü D. Iosif Pinția, precum și multü
 și preoți între cari și protopresbiterulü
 ra din locu, așijderea și plugari până și femei
 și venite pe căruțe în calea Prea Prea Sântiei
 rchilü însuși-orășelulü Beliu poporü multu din locu
 altü prejurü asteptau sosirea înaltului óspé. Des-
 entru a fost la casele dominiale (episcopatulü rom.
 a cetü Oradea-mare), de unde preoții concelebranți
 mă adusü pre Prea Sântia Sa cu procesiunea la bi-
 éstă, și apoi. În biserică sub liturgie au fost toți
 și münți în preoți și mireni precum și poporulü cât
 te. au încapütü în biserică; predica și aci a avutü
 zime seú încât toți au ascultat'o cu încordare, și
 au a fi pätrunși de adevărurile auzite.
 t, un pranculü datü de directorulü dominialü dlui
 oculü au participatü până la 30 persóne preoți
 ia și sub care, ca și întraltele locuri, n'au
 na oasturi pentru Impératulü și casa domnitóre,

pentru episcopulü și stăpânulü casei, pentru unulü
 pentru altulü după datin strămoșescă. Tot joi la 4
 ore d. a. a plecat Prea Sântia Sa spre munții și văile
 Biharei, și eu aci mi-am luatü remasü unulü dela Prea
 Sântia Sa aducând cu mine multe suvenirü și impre-
 siuni plăcute și instructive. Atâta am aflatü de bine
 a publica despre călétoria Prea Sântiei Sale din anulü
 acésta. Suntü ele multe care nu le-am însemnatü aci,
 căci spre a înregistra tóte mi-se pare că ar trebui
 cărți întregi și nu îngustulü spațü a unui organü
 septemânariü. Sperü că partea ce lipsece din acésta
 descriere, o vor suplini frații din Biharea. C. G.

Cuvântü de deschidere

*la adunarea despărțământului I. alü reuniunii învățătorilorü
 confesionali români gr. or. din diecesa Caransebeșului,
 ținută în Recița română la 26 Maiü vechü.*

Onorată Adunare!
 Pré Iubiți Colegi

Adunările despărțământelorü sunt ambulante, ca
 și adunările generalü a de reuniunii nóstre. Adună-
 rile primului despărțământü numitü alü Bocșei până
 acum s'au ținütü numai în Bocșa montană. Astăzi
 pentru prima dată avem fericirea de a ne fi adunatü
 într'altü locu în speranță de a astringe noü nutri-
 mîntü pentru foculü sacru, cu carele voimü s'e lumi-
 nãmü mintea fragedelorü generațiunii și s'e încaldim
 inimelö lorü.

Pentru prima oră ca președinté alü acéstuï des-
 părțământü am onóre a Vê saluta și Vê salutü pen-
 bunăvenire.

Scopulü adunării nóstre este indicatü în §§ 36.
 40 ai statutelorü reuniunii și stă în nisuința ideală
 a învățătorilorü poporali și a amicilorü lorü către
 propria perfecționare morală, pedagogică didactică de
 una parte, iară de altă parte întru de a apropia fa-
 milia cât mai tare de școlă; căci familia și școlă
 poporală sunt primii factori elementari, însă și cei
 mai puternici, cari nu numai că punü basa, ci și dau
 primulü aventü culturalei generațiunilorü.

„Școlă,” după cum dice renumitulü profesorü dela
 Univesitatea din Neapolea Andrea Angiulli în
 cartea sa intitulată: „La pedagogia lo stato e la familia”
 p. 74 și 75. „îmbrăcișeză principalminte instrucțiunea;
 familia îmbrăcișeză în modü fundamentalü tótü educațiunea.
 Școlă este însuficientă fără familiä; familia e substratulü
 dela educațiunea fizică, intelectuală, estetică, religioasă”...
 Omulü trece printr'o triplă gradațiune educatrice „careä
 ... o percure dela familiä la școlă și dela acésta la societate;
 cea ce când se întemplitü, familiä ar fi fost o preparațiune pen-
 tru școlă, și acésta o preparațiune pentru viața colectivă.

Deci școlă numai mână în mână cu familia va
 poté da omenirei ómeni, comunelorü și patriei cetă-
 țeni cu virtute, iară bisericei creștini adevérați, cari
 s'e fiä făcuți fie-oare pentru fericirea tuturorü și toți
 pentru fericirea fie-căruia.

Pre cât de înaltü este acést scopü, pre atât este
 și de atinsü; însă cu perseveranță și prundență se
 vorü afla mijlócele, prin cari s'e se poté atinge și
 acést scopü, pre carele, ilü urmărescü tóte instituți-
 nile umanitare.

Scopulü specialü alü adunării de astăzi este:

1. a lua cunoscință despre starea despărțămên-
 tulü depusă într'unü reportü specialü. Am cređutü
 acésta de necesariü după vechia aksiomă „Cunosce-te
 însuși pre tine,” pentru ca s'e îndreptãmü, ce este gré-
 șitü și s'e întregimü, cea-ce este necompletü.

2. A discuta în mod prealabil asupra cestiunilor de pertractat în adunarea procsimă generală și anume:

a) Despre „cestiunea pedepselor în școala poporală,” o cestiune acésta, carea până astăzi pre lângă aplicarea fără rezultatul dorit acelor mai ingeniose opiniuni acelor mai erudiți și practici pedagogi vechi și noi, n'a ajunsă a fi încă resolută.

Acésta cestiune preocupă mereu tóte reuniunile învățatoresci, ca și pre singuraticii pedagogi.

Reuniunea noastră s'a ocupat cu resolvirea ei în adunarea generală X. din Oravița la 1880 sub numele: „Școala față cu disciplina în educațiune” și a creșut a o fi resolută în a XI. adunare generală dela 1881 în Bocșa montană, primind susținerea pedepselor, pentru ca în a XII. adunare generală din 1882 la Ciacova să fie de nouă sulevată sub numirea de față: „Cestiunea pedepselor.”

b) „Despre gramatică în școala poporală.”

Acésta cestiune nu este așa de neînsemnată, după cum se pare. În multe școle se tractează acest studiu, ca o disciplină, ce se silește a face cunoscută pruncilor școlari legile limbei; dară scim cu toți, cumcă mai înainte de a cunoște astfel de legi, este mai necesară a cugeta și vorbi bine în limba maternă; dacă pentru a putea acésta, este necesară a imbina cu învățarea legilor și cunoșcerea unei cantități cât de mari posibilă a ei în mod rațional și practic.

Despre cestiunea catichismului, carea până aci mai că era străină învățătorului. Clerul singur a-vea dreptul de a catichiza și afară de diecesa Caransebeșului, îl are pretutindene și astăzi exclusiv numai dînsul, remănând învățătorului numai datorința de corepărire prin *memorisare*. Însă togmai pentru acésta, importanta acésta disciplină a remas în deretrul tuturor celorlalte. După ce însă acuma învățătorii din diecesa Caransebeșului am dobândit acest frumos și scump drept de a catechisa însine în școlele noastre, pentru carele, dacă ar sci, ne-ar învidia tótă lumea pedagogică, — datorința sântă avem a ne arăta demni de dînsul și a căuta să staverim cele mai salutare principie pedagogice didactice pentru compunea manualelor necesarie și a planului celui mai potrivit, precum și a celui mai practic metodă de predare.

3. S'a cerut din partea presidiului central, ca despărțământul se facă o critică asupra temelor disertate la 1881 în adunarea generală din Bocșa montană, și am speranță în bunăvoința On. Adunării, că va face acésta, cu atât mai vîrtos căci cu privire la disertațiunile de sub întrebare acésta critică pôte fi de valoare pentru înaintarea scopului reuniunii.

4. Avem a desvolta teme distribuite de către Venerabilul senat școlar diecesan învățătorilor spre elaborare. Să înțelege, că timpul nu va ajunge pentru tóte ci numai unele se vor elabora ca tip de tratare; iară pentru celelalte vom căuta numai momentele lor caracteristice.

Presidiul a creșut a face prin acésta un serviciu atât de cauzei în genere, cât și fiescă-cărui coleg în parte, iară mai cu samă a-i atrage la adunare.

5. Între diferitele propunerii, cari domni membri și iubii colegi le vor face sperăm, că vor fi pre cât se pôte mai importante și necesarie pentru reuniune, și mai cu samă pentru desvoltarea binelui și a intereselor despărțământului.

6. Vom trebui se hotărîm, dacă mai ținem și a doua adunare a despărțământului în decursul lu-

nei lui Iunie sau cel puțin cu trei săptămîni înainte de adunarea generală, terminul și adunării.

Adunarea din punct de vedere alu despărțământului ar fi de lipsă ca să se țină, tât mai vîrtos, că cu partea materială a despărțământului, după cum se va vedea și din raportul foarte reu, iară cealaltă, parte încă nu ne face multă îngrijire, că dora am progresa prea repede.

Sperăm însă, că cu privire la scopul, cămărim, indiferința pagubitore nu va mai înșurta unu diu zelos și inteligenți membri ai tei corporațiuni, și punându-ne serios la lucru căuta să fim demni de acest despărțământ, este primul în șirul despărțământelor: rezolvându-l primul și prin prestațiunile noastre.

Învocându asupra adunării: sinceritate, zel, și cari sub rațele luminei făcându, jungem la rezultat binecuvîntat, — dechiar narea primă din acest an a despărțământului a reuniunii învățătorilor români gr. or. din Caransebeșului de deschisă.

Reșița, 6. Iunie 1883 nouă.

D i v e r s e.

* Esamenele publice, la institutul teologic din Arad, s'a terminat ieri, conștinț gramei alaturate la „Biserica și Școala” nr. 10. Esamenele s'au ținut sub conducerea I. Pr. Dlu Episcopului Ioan Meșianu, și controla angajare, compusă din dd. protosincelului profes. la liceul regescu din Arad și membru pond. alu academiei române, protosincelului Belesu, vicariu episcopescu și președinte Cons. din Oradea-mare, Vicențiu Babesiu membru alu academiei române, Dr. Georgiu Popa, și alu senatului de școle alu consistoriului din

C o n c u r s e.

138.

Stipendie din fundațiunea lui Gozsd

Prin acésta se escrie concurs pentru *pendiu* din fundațiunea lui Gozsd de 500 fl. de gradațiune unu stipendiu de 400 fl. de 300. 200 sau de 100 fl. cu observare, că preferință concurenților pentru științele teologice montanistice.

Concurenții au de a-și adresa petițiunile, cu testimoniile școl. cartea de botez atestată de paupertate până 10 August st. către Cancelaria fundațiunii lui Gozsd, Bud. Király-utoza 13. înșemnând în petițiune voesce concurentul se studieze, și ultima dată are se i-se comunice rezultatul petițiunii.

Totodată, sunt avisați și stipendiații noi lui Gozsd de a-și substerne până la 10 nouă 1883 documintele despre rezultatul în a. 1882/3 la reprezentanția fundațiunii lui Budapesta Király-utoza 13. pentru că se vor lipsi de stipendiul avut.

Budapesta 24 Iunie 1883.

Comitetul adm. alu reprezentanției fundațiunii lui

La Nr. de față alăturăm unu suplementu de

Suplimentul la „BISERICA și ȘCOLA.” Nr. 26.
Anul VII. — 1883.

Pentru deplinirea definitivă a stațiunii învăță-
rescilor din comuna *Sacadat*, ppviteratul Pesteșului,
cottonul Bihor, se escrie concursu cu termen de a-
legere pe **24. Iuliu st. v.**

Emolumintele sunt: 300 fl. stolele cantonale
suavate, 2 orgii de lemne pentru încălzitul școlei,
cortelul liberu cu grădină de legume.

Doritorii de a ocupa această stațiune sunt po-
sibili și trimit recursul ajustat conform prescri-
țiilor Statutului organic Comitetului pa-
rochial O. Domn Teodor Filipu în Lugașul de
sus p. u. — Eșed până la terminul sus pomenit,
având înainte de alegere a se presenta în vre-o Du-
minecă ori serbătoare în biserică, pentru de ași arăta
desteritatea, în cântări, și tipicul bisericesc.

Sacadat, la 12. Iuniu 1883.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: **Teodor Filipu**, administr. ppesci
și inspector școlari.

Conform ordinațiunii Ven. Consistoriului al Ar-
dealului dt. 20. Maiu a. c. Nr. 1142. — la școla gr. or.
din *Berzava*, în protopresviteratul Totvaradiei, se
escrie învățătorii suplinate, pentru care prin acesta se
escrie concursu, cu terminul de concurență până la
20. Iuliu st. v.

Emolumintele la acestu postu sunt: în bani
75 fl. 12 jugere de pământu estravilanu, ară-
torii și fenație; 10 $\frac{1}{2}$ stânjini de lemne din cari se
va încălzi și școla, — la olaltă computate dau lăfa
totală 234 fl. — precum și cuartiru cu grădină de
legumi.

Doritorii îndreptățiți a ocupa acestu postu, se
solicită ași trimit recursul la subscrisul în Că-
ntărea, per Berzova, avind până la terminul sus in-
dicat a se presenta la Biserica spre ași arăta destea-
tatea în cântare.

În conțelegere cu comitetul parochial: **Vasilu Zorlen-
țanu**, inspectoru de școle.

Se escrie concursu pentru vacanta parochia de
III clasă din comuna rom. gr. or. *Abramul-superior*,
filiale *Chiribișu* și *Cohanu*, în protopresbiteratul
ancei, cottonul Bihor, sistemisat cu dotațiune de 548
80 cr. v. a. la aprobarea Veneratului Consistoriului
parochial gr. or. Oradanu dt. 29 Maiu a. c. Nr. 313
cu terminul de alegere pe **17/29 Iuliu, 1883.**

Aspiranții la această parochia sunt avisati re-
cursul lor ajustat conformu stat. org. și Regula-
țiilor pentru parochii adresate comitetului pa-
rochial din Abramul sup. a-le subterne M. On. D.
an Lazeu parochu comisariu Consistorialu per Mar-
ta p. u. Széplak în Szoldobagy, până la 16/28 Iuliu
a. c. și cele mai târziu intrate nu se vor considera
până la alegere, în vre-o Duminecă ori serbătoare
se presenta în sânta biserică din parochia matre
de ași arăta destea-tatea în cântări și tipicu.
Abramul-sup. la 8 Iuniu 1883.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: **Ioan Lazeu**, m. p. parochu comisariu
Consistorialu.

Nr. 66.

Pentru ocuparea postului învățătorescu dela școla
gr. or. rom. din comuna *Cuvin*, protopresbitera-

tul Vilagoșului se escrie concursu cu termen până
la **24 Iuliu 1883 st. v.** în care și se va ținea și alegerea.

Emolumintele sunt: în bani gata 252 fl. 27 ju-
gere de pământu arătoriu comasatu, 41 de metri cubici
lemne de focu, din care se va încălzi și școla, 24
fl. pentru servitoriul școlei, 5 fl. pentru participare
la conferință, cortelul liberu cu grădină de legumi.

Doritorii de a ocupa acest postu sunt avisati, re-
cursul lor instruat în sensul stat. org. bis. a-le
adresa inspectorului cercualu Georgiu Popoviciu în
Menes per Gyork.

În fine se recere ca aspiranții până la timpul
alegerii să se presinte în careva Duminecă ori serbă-
tore la sânta biserică din respectiva comună, spre
a-și arăta destea-tatea în cântu și tipicu.

Cuvinu la 12 Iuniu 1883.

În numele Comitetului parochial.

Teodosiu Motu, m. p.

președ. com.

Cu scirea mea: **Georgiu Popoviciu**, m. p. protopresbiteru
insp. de școle.

Concursu pentru suplinirea postului învățăto-
rescu în modu definitivu, dela școla gr. or. română
din *Cianadul-Sărbesou*, cottonul Torontalu prin acesta
se escrie concursu cu termen de alegere pe **20 Iuliu
a. c. st. v.**

Emolumintele împreunate cu acest post învățăto-
rescu sunt următoarele: 1) Salariu fix 266 fl. 2) 50 meți
sau 30 Hect. de grău cl. II-a 3) pentru lemne sin-
guru învățătorului 20 fl. v. a. 4) pausalu scriptu-
risticu 6 fl. v. a. 5) 2 jugere pământu arătoriu și
una grădină estr. de 400 □ 6) Pentru trăsuri și
diurne la conferințele învățătorescu comitetul pa-
rochial se va îngrijii 7) Dela îngropaciuni mari unde
va fi poftitu 50 cr. dacă însă prohodul se va ținea
în biserică 1 fl. v. a. dela îngropaciuni mici 20 cr.
8) locuință liberă cu 2 chilii.

Dela recurenți se cere se producă testimoniū
preparandialu și de calificatiune pentru stațiune de
frunte sau de I clasă. Numai în lipsa acestora, se vor
lua în considerațiune suplicile recurenților fără testi-
moniū de calificatiune numai pre lângă celū pre-
parandialu, dară totu de I clasă; cu acestea avind
lângă recursu se alature și celelalte documinte pre-
scrise în „statut. org.” și ale adresa comitetului pa-
rochial, să le trimită M. O. Domn. inspectoru școlari
T. Popoviciu în Sajtény (Csanád-megye) până
la ziua alegerii. Cel ce vor poșede cât mai multu
cunoscința limbei magiare sau germane vor fi preferiti.

Dela acei recurenți cari nu sunt cunoscuti în
personă poporului, se poșese, până la ziua alegerii,
a se presenta în S. biserică din locu spre a-și arăta
desteritatea în tipicu și cântările bisericescu.

• Sig. Cianadul-Sărbesou, 22 Maiu 1883.

Vasilu Stancu, m. p.

Laza Nicolau, m. p.

notariu comit. par.

președ. comit. par.

În conțelegere cu mine: **Teodor Popoviciu**, m. p. insp. școl.

Se escrie concursu pe stațiunea învățătorescu gr.
or. din *Ciacova*, protopopiatul Timișori cu termen
până în **10 Iuliu st. v. a. c.** Salariul anualu 500 fl.
pentru lemne 50 fl. din care are a se încălzi și școla,
2 $\frac{1}{2}$ jugere pământu de semănatu și cuartiru liberu.

Recurenții aș se producă testimoniū despre ab-
solvirea preparandiei, calificatiune și atestatū de
moralitate pre lângă limba maternă se scie unguresce
și nemșese a propune, vor fi preferiti cei ce sciu nota

de cântare, înainte de alegere au să se prezente în vre-o Duminică în biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipică. Recursele adresate comitetului școlastic către președintele Ilie Ioanoviciu. Ciacova 8 Iunie 1883.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu Dn. **Dimitrii Dolga**, m. p. insp. de școle

Se scrie concursu pentru ocuparea postului de suplinte învățătorescu pre lângă neputinciosul învățătorii Iacobu Iana, din comuna *Slatina*, aflătoare în diecesa Caransebeșului, protopresbiteratul Bisericei-albe, comitatul Carasu-Severini, amesuratul parintesei ordinațiuni Consist. dto. 4 Maiu 1882 Nr. 282 scol. cu terminu până în *6/18 Augustu a. c.* în carea și va fi și alegerea suplintelui.

Salariulu învățătorescu este: a) în bani gata 316 fl.; alegendulu suplinte va capeta $\frac{2}{3}$ și $\frac{1}{3}$ va remanea neputinciosulu învățătorii cât va trăi, pre lângă $\frac{2}{3}$ de salariu mai are suplintele încă 10 fl. pașalu conferinționale, 4 orgii de lemne pentru încăldirea școlei, cuartiru liberu cu grădină de legumi și $\frac{1}{2}$ jugerū grădină estravilană.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avisați a-și trimitte recursele lor bine instruate conform stat. org. bis. regulamentulu pentru învățători Prea On. Domnū protopresbiterū Iosifū Popoviciu, în Iamū până în *1 Augustu 1883* că cele mai târziu nu se vor lua în considerare.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu protopresbiterul tractualu.

Conform ordinațiunei Ven. Consist. diecesanū alū Caransebeșului din *17 Martie a. c.* Nr. 83 S. se scrie concursu pentru ocuparea postului de învățătorii la școla confesională gr. or. rom. din comuna *Jurjova*, în protopresb. Oraviței, cu terminul de concurare inclusive *30 Iulie*, când în *31 Iulie a. c.* va fi alegerea.

Emolumintele împreunate cu acest postu sunt: 1) Salariu anualu în bani gata 300 fl. v. a. 2) Cuartiru liberu cu două începeri și o grădină de $\frac{1}{2}$ jugerū intravilană. NB Școla mai poșede 2 jugere pământu estravilanu, carele se va esarenda în fiecare anū, spre a se face completu salariulu de sus.

Doritorii, cari voescu a ocupa acest postu, au a-și trimitte suplicele de concursu P. O. D. protopresb. și inspectorū școlarū district. Andreiū Ghidiu în Oravița-mont. adresate comitetulu parochialū și provēdute cu următorele documinte: 1. Atestatū de botezū. 2. Studiele absolvate 3. Testimoniū de calificatiune. 4. Pre lângă limba maternă cunoscerea limbei germane și ceva unguresce 5. Ocupațiunea lor de până acum și conduită.

Jurjova în *7 Iunie 1883.*

Comitetul parochial.

În conțelegere cu protopresbiterul tractualu.

Obs. Condițiunea de a se presenta concurenții în vre-o Duminică în comună, nu are valōre, în urma ordinațiunei resp. decisulu consistorialū din *17 Martie a. c.* Nr. 46 S. Comuna altcum va fi îndatorată de alta parte a plăti banii conferințelorū învățătoresci și a scripturisticii, conform otăririlorū consistoriali sustatōre.

Andreiū Ghidiu, m. p. protopresb.

Se scrie concursu pe stațiunea învățătorescă vacantă de-clasa II dela școla de băeți din opidulu *B. Comloșu*, cu terminulū alegerei pe *17/29. Iuliu a. c.*

Emolumintele anuale sunt: în bani 500 fl. v. a. 2 jugere catastrale pământu arătorii de-clasa primă, 6 orgii paie din care are a-se încăldi și școla; 400 \square^o grădină intravilană pentru legumi; — dela înmormēntare unde va fi chieamatū 64 cr. v. a., pentru nobilisarea (ocularea) pomilorū din grădina de pom 20 fl. cortelū cu două chilii, cămară, podrumū și pod.

Acēstă stațiune învățătorescă fiind de-clasa primă dela recurenți se recere se poședă calificatiune certentă. — Doritorii de a recurge la acēstă stațiune sunt avisați a-și instrui recursele conform prescrișilorū din statutulū organicū și a-le substerne inspectorulū cercualū de școle Paul Tempea în Nagy-Torak cottulū Torontal, — precum și a se înfățișa până la alegere în atare. Duminică sau srbatōre în fata loculu spre a-și arăta dexteritatea în cântare și tipică.

B. Comloșu la *22. Maiu 1883.*

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: **Paul Tempea**, m. p. inspec. de școle

În urmarea ordinațiunilorū Vener. Consistoriu eparchialū din *3/15. Maiu Nr. 1458 a. c.* pentru în deplinirea stațiunei învățătoresci din *Pilu-mare*, com. Aradului, protosbit. Chișineului, se deschide concursu cu terminū de alegere pe Duminica din *10. Iuliu v. a. c.*

Emolumintele sunt: 500 fl. v. a. cortelū cu grădină de legumi, dela înmormēntări mari iară dela cele mici câte 20 cr. v. a.

Dela recurenții preparandi sau teologi școlari tesci: testimoniū cu înfățișare de frunte. Clase gimnasiali vor fi preferiti. — Recursele, în *7. Iuliu st. v.* au a-le substerne la D. protopresb. și inspectore școlarū Petru Chirilescu în Chitigă (Kétegyháza). — Voitorii de a dobândi acēstă stațiune până la timpulū alegerei, în vre-o Duminică sau srbatōre, vor avē de a-se presenta la biserica din locu spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipică. Alesulū își va ocupa stațiunea, numai cu începutul anulu școlasticū viitorū.

Datū în *Pilu-mare* la *7. Maiu 1883.*

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: **Petru Chirilescu**, m. p. protopresbiterū și inspectorū școlarū.

Licitatiune minuendă.

Comuna bis. rom. gr. or. din *Lipova*, voescu face de nouu acoperemēntulū bisericei — și acēst lucrū este specificatū la 6474 fl. 40 cr. anume: lucrulū darulu, cu materialū 652 fl. 80 cr, lucrulū lemnariulu cu materialū 2597 fl. 60 cr, lucrulū tincherigiulu cu materialū 3124 fl. lucrulū petrarulu, cu materialū 100 fl. v. a.

Doritorii cari voescu a întreprinde acēst lucrū au a-și trimitte ofertele și resp. — sunt poștiti la licitatiunea minuendă, ce se va ținea în ziua de *Săb. petru 29 Iunie a. c. st. v.* provēduți cu vadiulu de *10%*. Planulū și condițiunile se potū vedea în tōdilele la subscrisulū presidentū alū comitetulu.

Din ședința comitetulu parochialū tinutū în *Lipova* la *13/25 Iunie 1883.*

Ioanū Teranū, m. p. protopresb.